

О. С. Андреева,
магістрант ННІ педагогіки
(Магістратура 8.18010020 "Управління
навчальним закладом "Житомирського державного
університету імені Івана Франка, м. Житомир)
e-mail: KROpuvA88@mail.ru

Інноваційна управлінська діяльність керівника ЗНЗ

У статті проаналізовано особливості інноваційної управлінської діяльності керівника ЗНЗ, визначено його особистісну характеристику яка залежить від рівня професійної компетентності. Доведено, що під час здійснення керівником ЗНЗ інноваційної управлінської діяльності заклад стає конкурентноспроможним, підвищується результативність роботи вчителів, а також підвищується зацікавленість учнів до навчально-виховного процесу.

Актуальність дослідження. Проблема сьогодення – підготовка конкурентноспроможних фахівців, забезпечення їх високого професійного рівня та мобільності, створення умов для максимального розкриття талантів і творчого потенціалу молодих робітників, спонукає до розвитку та оновлення всіх сфер соціального і духовного життя суспільства, потребує якісно нового рівня професійної освіти, який відповідав би міжнародним стандартам.

Мета статті – проаналізувати особливості інноваційної управлінської діяльності керівника ЗНЗ.

Щоб забезпечити такий рівень освіти сучасна управлінська діяльність повинна мати інноваційний характер, тому нині у полі зору сучасних керівників навчальних закладів, органів управління освітою, учених і педагогів перебуває питання інновацій в управлінні навчальним закладом та їх співвідношення з традиційними стратегіями навчання.

Відповідно до цього, інноваційність має характеризувати професійну діяльність кожного вчителя навчального закладу, тому, що нововведення (інновації) не виникають самі собою, а є результатом наукових пошуків, аналізу, узагальнення педагогічного досвіду [1:69–71].

На сучасному етапі розвитку освіти значне місце посідають розробки з педагогічного менеджменту та педагогічної інноватики, які охарактеризовані у працях: В. І. Бондаря, Л. М. Ващенко, Л. І. Даниленко, Л. М. Калініної, Л. М. Карамушки, О. Г. Козлової, Н. Л. Коломінського, Ю. К. Конаржевського, В. В. Крижка,

І. П. Лікарчука, В. І. Маслова, О. І. Мармази, Є. М. Павлютенкова, В. Ф. Паламарчук, В. С. Пікельної, О. В. Попової, М. М. Поташника, О. Т. Шпака та ін. У них визначено сутність освітніх інновацій та їх класифікації, специфіку інноваційної діяльності вчителя, генезу інноваційних процесів у кінці ХХ ст., основи управління інноваційною діяльністю в ЗНЗ, сучасні принципи, функції та методи управління в ринкових умовах, наукові засади розвитку закладів освіти як відкритих соціально-педагогічних систем.

Інновації (італ. *innovations* — новина, нововведення) — нові форми організації праці та управління, нові види технологій, які охоплюють не тільки окремі установи та організації, а й різні сфери. Вони є суттєвим діяльним елементом розвитку освіти взагалі, реалізації конкретних завдань у навчально-виховному процесі. Виражаються в тенденціях накопичення і видозміни ініціатив і нововведень в освітньому просторі; спричиняють певні зміни у сфері освіти [2:104].

Сучасна педагогіка активно вивчає проблеми, пов'язані з інноваційною діяльністю закладів освіти. Л. І. Даниленко відзначила, що «інноваційна діяльність ЗНЗ – це багатоаспектне поняття, яке розкривається сукупністю таких понять, як: діяльність з удосконалення чи оновлення освітньої теорії та практики шляхом застосування інновацій; процес суттєвої зміни результатів освітньої діяльності; вид інвестиційної діяльності. Її специфікою є реалізація творчих здібностей педагогів, спрямованих на розробку педагогічних інновацій у вигляді нових навчальних планів і програм, педагогічних технологій, підручників, посібників; впровадження їх у практику роботи школи; отримання відповідних інвестицій, розвиток інноваційної культури [3].

Сучасний керівник – це людина, яка досконало володіє освітнім менеджментом, має прогресивні погляди, глибоке аналітичне й перспективне мислення, розуміє інноватику як важливий напрям у педагогічній науці, уміє впровадити у ввіреному йому закладі методику ділової активності, яка допоможе учням витримувати вимоги гнучкої кон'юнктури ринку, розвивати навички і здібності, створити сприятливе середовище для максимальної реалізації природного потенціалу кожного учня, розвивати здатність молодих людей до організації власного бізнесу. Це забезпечить підготовку висококваліфікованих робітників, адаптованих до сучасних економічних умов і вимог ринку праці.

Метою інноваційної управлінської діяльності керівника ЗНЗ є визначення перспективних напрямів розвитку закладу освіти,

накопичення необхідних ресурсів та його інноваційного потенціалу, розробка й впровадження нового змісту, форм і засобів освітнього процесу, створення умов для розвитку нового педагогічного мислення та забезпечення конкурентоспроможності ЗНЗ. Результатами її здійснення є перехід закладу освіти до якісно нового стану – постійного розвитку; набуття ним статусу інноваційного; здійснення експериментально-дослідницької діяльності системного характеру [4].

До основних напрямів інноваційної управлінської діяльності керівників сучасні науковці відносять: 1). Здійснення стратегічного управління через визначення найбільш оптимальних шляхів розвитку навчального закладу, здатність до перспективного прогнозування, планування, визначення мети та шляхів їх реалізації керівниками ЗНЗ спричиняють зміну попередньої позиції вчителя щодо його активності в діяльності освітньої установи, співуправлінні та відповідальності; щодо учня, то він набуває досвіду активного учасника освітнього процесу та реалізує право вибору форм освітньої діяльності. 2). Реалізація особистісно-зорієнтованого підходу до управління закладом освіти через створення умов для особистісного та професійного зростання керівника зумовлює відтворення вчителем набутого досвіду в практичній діяльності щодо застосування особистісно-зорієнтованого підходу до навчання; щодо учнів, то вони отримують можливість навчатись в атмосфері психологічного комфорту, поваги до людини. 3). Варіативність управлінських дій керівника ЗНЗ через наявність професійного ресурсу, що надає можливості обирати оптимальні шляхи досягнення поставленої мети, спонукають учителя до здатності створювати та обирати найбільш оптимальні варіанти педагогічної діяльності. 3). Обізнаність та інформованість керівника ЗНЗ через глибокі знання про специфіку освітньої системи, її зовнішніх і внутрішніх складових у динаміці її розвитку та інформованості щодо стану і змін розвиває в учителя необхідність постійної самоосвіти, професійного вдосконалення, виконання функціональних обов'язків на найвищому рівні, а в учнів – повагу до вчителя, мотивацію до навчальної діяльності. 4). Здатність до постійного професійного розвитку керівника ЗНЗ, набуття ним відповідних наукових знань сприяє розвитку бажання вчителя здійснювати науково-дослідницьку діяльність, брати участь у професійних конкурсах, проектах, а в учнів розвиває почуття солідарності, згуртованості, поваги до колективу, причетності до єдиної, важливої справи. 5). Самомоніторинг та моніторинг результативності будь-якого виду управлінської діяльності керівника ЗНЗ через її аналіз та коригування, і її наслідків також, розвиває

почуття відповідальності вчителя, здатності до самоаналізу та самовдосконалення, від чого відбувається вдосконалення його педагогічної діяльності, а учнів спонукає до партнерства в навчально-виховному процесі. 6). Релевантність (від англ. підвищувати, робити значущим) в діяльності керівника ЗНЗ впливає на розуміння вчителем важливості педагогічної праці, необхідність у її вдосконаленні, розвиває мотивацію до інноваційної діяльності, сприяє підвищенню авторитету учителя, а в учнів розвиває бажання брати участь у різновидах науково-дослідницької діяльності та створенні й реалізації творчих проектів. 7). Результативність у діяльності керівника ЗНЗ впливає на розвиток у вчителя почуття відповідальності за справу, яку він робить, досягнення позитивного результату, що позначається на вдосконаленні освітнього процесу, а в учнів розвиває здоровий раціоналізм та прагматизм щодо участі в освітньому процесі [4].

У результаті здійснення керівником інноваційної управлінської діяльності загальноосвітній навчальний заклад набуває конкурентних переваг, таких як: включення в систему правових та фінансових відносин; наявність власної ресурсної бази; застосування наукових основ управління та інновацій; застосування постійних моніторингу та маркетингу, залучення інвестицій; створення умов особистісного та професійного розвитку учасників навчально-виховного процесу.

Висновки. Отже, інноваційна управлінська діяльність керівника ЗНЗ є його особистісною характеристикою і залежить від особистісних якостей, рівня професійної компетентності і творчості.

Інновації в управлінні навчальним закладом дають змогу підтримувати конкурентоспроможність нашої освіти, зміцнювати національну безпеку держави, суспільства й особистості.

Керівник сучасного навчального закладу повинен володіти певними вміннями, що дозволять виконувати ті або інші професійні функції і соціальні ролі.

Список використаних джерел та літератури

1. Ничкало Н. Педагогічна інноватика у профтехосвіті / Н. Ничкало // Професійно-технічна освіта. - №3. -2007. - 69-71 с.
2. Мисик О. С. Теоретичні засади педагогічної інноватики. / О. С. Мисник // Професійна підготовка педагогічних кадрів в умовах інноваційної перебудови української національної освіти: сучасний стан, проблеми, перспективи розвитку: Матеріали Міжвузівської науково-практичної конференції (11 жовтня 2007 р.). – Хмельницький : ХГПА, 2007. – 309 с.

3. Даниленко Л. І. Управління інноваційною діяльністю в загальноосвітніх навчальних закладах : монографія / Л. І. Даниленко. – К. : Міленіум, 2004. – 258 с.

4. Погрібна Н. Управляти школою по-новому / Нелля Погрібна. – К. : Шк. світ, 2009. – 112 с.

О. Андреева

Инновационная управленческая деятельность руководителя ОУЗ

В статье проанализированы особенности инновационной управленческой деятельности руководителя ОУЗ, определена его личностная характеристика, которая зависит от уровня профессиональной компетентности. Доказано, что во время осуществления руководителем ОУЗ инновационной управленческой деятельности, заведение становится конкурентноспособным, повышается результативность работы учителей, а также повышается заинтересованность учеников к учебно-воспитательному процессу.

O. Andreyeva

Innovationmanagementoftheheadof a secondaryschool

The article analyzes the features of innovative managing activities of the heads of secondary schools. The personal characteristics which depends on their level of professional competence are singled out. It is proved that during the performance of the innovative managing activities conducted by the head of the secondary school the institution becomes highly competitive teachers' effectiveness and students' motivation to the educational process are also increase.